

MARCEL RAU, GRAVEUR VAN LEOPOLD III, ENKELE VERBETERINGEN EN AANVULLINGEN OP DE ARTIKELS IN DE JAARBOEKEN 1998 & 2002

Luc Vandamme

Toen in 1998 mijn catalogus *Marcel Rau, graveur van Leopold III* verscheen als onderdeel van het jaarboek van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde, Koninklijke Vereniging, was de bespreking van de medaille nr. 50 naar mijn gevoel nog niet helemaal af.

Een jaar later schreef Raymond Glorie mij een brief met de volgende verduidelijking: *En 1952 Rau fit trois médaillons pour l'usine FORD d'Anvers: Henry Ford – Henry Ford II (son fils) – Ethel Ford (son gendre), qui signait d'ailleurs Ethel by Ford. De ces trois bas-reliefs il fit des fontes en bronze (en place à Anvers) diamètre 45 cm et des médailles, en réduction coulées environ 10 cm, ainsi que des médailles frappées de Henry Ford. Je m'étonne que la firme Ford ne vous ait pas donné des indications précises.*

De medaillons waarvan sprake had ik niet kunnen terugvinden. Bij FORD Antwerpen bleken ze alvast niet gekend en beweerde men zelfs dat de medaillons verhuisd waren naar het FORD-museum in de Verenigde Staten. Dit leek mij een logische uitleg. Navraag bij het FORD-museum in de Verenigde Staten leverde echter geen resultaat op, ze waren ook daar niet gekend. Ik had de hoop opgegeven ooit deze, ongetwijfeld mooie, medaillons te mogen terugvinden.

Tot op 14 september 2003 in de krant *Het Belang van Limburg* een artikel verscheen over de benoeming van Paul de Rooij, de nieuwe afgevaardigd-bestuurder bij Ford Motor Company Belgium. Bij dit artikel verscheen een foto van de nieuwe directeur in de kantoren te Antwerpen. En hierop waren op de achtergrond duidelijk gedeeltes van enkele medaillons te zien! Waren dit de gezochte medaillons?

Op 18 september 2003 vroegen we het nogmaals aan de directie van de FORD MOTOR COMPANY (Belgium) te Antwerpen. En wat bleek...? Mysterie opgelost! De heer Wilfried Baeken, bestuurder directeur Public & Governmental Affairs, gaf mij onmiddellijk de toelating de medaillons te bestuderen. Hierna volgen hun beschrijvingen.

In de hall van de Ford Motor Company te Antwerpen bevindt zich een marmeren gedenkplaat met medaillons. Nog voor de lancering van het beroemde model T was Henry Ford het terrein komen verkennen in Europa. In 1922 koos hij o.a. voor

Antwerpen. Hierbij hield hij drie factoren voor ogen: de vestiging moest aan water liggen, in- en uitvoermogelijkheden bieden en kunnen putten uit een ruime reserve van arbeidskrachten. Dertig jaar later herdacht men dit met deze gedenkplaat.

Henry Ford met Ford model T

*Gedenkplaat met medaillons in de hall van de Ford Motor Company te Antwerpen,
187 × 145 cm.*

HENRY FORD, DE STICHTER VAN DE FORD-FABRIEKEN

Vz. HENRY (links) / FORD (rechts)

Buste in vooraanzicht.

Getekend onderaan links langs de rand: RAU

1952, Fisch, 450 mm, brons.

schaal ¼

Nadat zijn oudste kleinzoon Henry Ford II hem in 1945 opvolgde, trok de stichter zich terug op Fairlane in Dearborn, Michigan, waar hij op maandagnacht 7 april 1947 te 23.40u ten gevolge van een hersenbloeding overleed, bijna 84 jaar oud. Zijn vrouw stierf op 29 september 1950.

Bibliografie

J. Lippens, *Les médailles coulées de Marcel Rau*, in: *Bulletin du Cercle d'études numismatiques* 14, 1977, nr. 9 & 10, p. 79-81.

J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De medailles in België van 1951 tot 1976*, Brussel 1980, nr. 52.

L. Vandamme & D. Bernier, *Marcel Rau, graveur van Leopold III*, in: *Jaarboek van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde*, 1998, nr. 50, p. 87-88.

DE ZOON VAN HENRY FORD

Vz. EDSEL (links) / FORD (rechts)

Buste in vooraanzicht.

Getekend links onderaan langs de rand: RAU

1952, Fisch, 450 mm, brons.

schaal ¼

We schrijven 1919. In dat jaar kocht Henry Ford samen met zijn zoon Edsel de rechten van al de kleine aandeelhouders af voor een bedrag van \$ 105.468.858. De familie FORD was hiermee de enige eigenaar van de maatschappij. Datzelfde jaar volgde EDSEL zijn vader op als voorzitter; hij bekleedde die functie tot aan zijn dood in 1943, waarna de vader opnieuw het voorzitterschap opnam.

DE KLEINZoon VAN HENRY FORD

Vz. HENRY (links) / FORD II (rechts)

Buste in vooraanzicht.

Getekend onderaan rechts langs de rand: RAU

1952, Fisch, 450 mm, brons.

schaal ¼

Na het overlijden van zijn vader EDSEL nam – zoals gezegd – de tachtigjarige Henry FORD de leiding van zijn bedrijf terug in handen. In 1945 verzaakte hij voor de tweede maal aan het voorzitterschap en gaf de wens te kennen dat zijn oudste kleinzoon, Henry Ford II, hem als voorzitter zou opvolgen, wat ook gebeurde.

Verder blijft het mij verheugen dat blijkbaar jaren later de catalogus door verzamelaars nog steeds als basis gebruikt wordt om hun collectie grondig na te pluizen. Zo komt het dat hier en daar nog varianten opduiken, en mij gemeld worden, waarvoor mijn welgemeende dank. Hierbij de laatste nieuwtjes (de nummering verwijst naar het jaarboek van 1998):

13. Wereldtentoonstelling, Brussel 1935.

Vz. Idem nr. 13

Kz. Gravure van een tekst in script:

*Aandenken / van de gebuurten / zwijnaardsche steenweg / ~ GENT ~ /
aan / M^{ad} Germaine Melecaen / 13-V-45*

Verzilverd brons, collectie Rouquart.

17. Charleroi, eremedaille.

Vz. Idem nr. 17

Kz. Idem, maar volgende gravure in de afsnede: CARNAVAL / 1938

Brons, collectie Rouquart.

19. Eeuwfeest van het 1ste Artillerie Regiment.

Vz. Idem nr. 19

Kz. Geen tekst, geen jaartal en een brede rand (3 mm)

Brons, collectie Rouquart.

21. Wereldtentoonstelling, Parijs 1937.

Vz1. idem nr. 21

Kz. Blanco

Vz3. idem nr. 21

Kz. Blanco

Brons, collectie Rouquart.

31a. Herinnering aan Oflag Prenzlau.

Vz. Idem nr. 31a

Kz. OFLAG II.A / PRENZLAU / 21.VII.1942 (in het veld)

Ø 32 mm – dus de tekst van de medaille van Ø 70 mm maar op een kleinere diameter

Brons, collectie Rouquart.